

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) zwanej dalej ustawą, uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody, może zwiększyć obszar rezerwatu przyrody, zmienić cele ochrony, a w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, dla których rezerwat został powołany - zmniejszyć obszar rezerwatu przyrody albo zlikwidować rezerwat przyrody.

Rezerwat przyrody „Srebrne Źródła”, zwany dalej rezerwatem, został utworzony rozporządzeniem Nr 0151/P/29/2005 Wojewody Opolskiego z dnia 4 października 2005 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Op. z 2005 r. Nr 65 poz. 1936, z późn. zm.), które jest obowiązującym aktem prawnym dotyczącym ww. rezerwatu. Powierzchnia rezerwatu zgodnie z tym rozporządzeniem wynosi 18,38 ha (§ 1 rozporządzenia), a celem jego ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dobrze wykształconych zbiorowisk leśnych: łągowych i grądowych oraz obszaru źródłiska bezimiennego dopływu rzeki Jemielnica (§ 2 rozporządzenia).

Roślinność rzeczywista rezerwatu to grąd środkowoeuropejski *Galio sylvatici-Carpinetum betuli*, łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* i łąg wiązowo-jesionowy *Ficario-Ulmetum minoris*, które tworzą tu drobnopowierzchniowy kompleks mozaikowy. Występowanie na tym terenie naturalnych lasów łągowych związane jest z lokalnym obniżeniem terenu w obszarach źródłiskowych. W północnej i północno-wschodniej części rezerwatu roślinność rzeczywistą stanowi las antropogenicznego pochodzenia z dominacją sosny zwyczajnej, sosny wejmutki, modrzewia, daglezi zielonej i dębu czerwonego, będącego pozostałością po założeniach parkowo-kulturowych w sąsiedztwie Srebrnego Źródła oraz młodniki z dominacją sosny i świerka. W obszarach źródłiskowych wykształciły się również ziołorośla z panującym lepiężnikiem białym *Petasitetum albi*. Na obszarze rezerwatu występuje jeden ciek wodny, prowadzący wody z naturalnie występujących na powierzchni wypływów. Bierze on swój początek z dość szerokiego obniżenia (ok. 4-5 m) z kilkoma odgałęzieniami, w których mają miejsce naturalne wypływy wód. Jego szerokość osiąga miejscami 2-3 m, rozszerzając się w zatoki o łącznej szerokości dochodzącej kilku metrów. Charakteryzuje go południowo-zachodni kierunek przepływu. Zasilany jest wodą pochodzącą ze wspomnianych kilku niewielkich wypływów (wycieków, wysięków). Są to naturalne, samoczynne wypływy (wycieki, wysięki) wody podziemnej na powierzchnię ziemi. Woda wypływa z nich pod wpływem siły ciężkości, płynąc od obszaru zasilania w dół. Źródliko oraz bezimienne dopływy są miejscem występowania szklarnika leśnego *Cordulegaster boltonii* – ważki objętej ochroną gatunkową, ujętej w czerwonej księdze zwierząt. Badania przeprowadzone w 2019 r. wykazały, że szklarnik zasiedlał całą długość cieku w granicach rezerwatu a także kontynuację cieku za zachodnią granicą rezerwatu.

Na terenach przylegających do rezerwatu (wydzielenia leśne: 461d, 461f, 478a, 477a leśnictwa Dębska Kuźnia, Nadleśnictwo Opole według Planu Urządzenia Lasu na lata 2024-2033, położone na części działek ewidencyjnych nr: 181, 197, 198 obręb Daniec) stwierdzono siedliska, które są przedmiotem ochrony w rezerwacie, tj. grądy, łągi jesionowo-olszowe i łągi jesionowo-wiązowe. Obszary te obejmują również dalszy fragment cieku, w obrębie którego stwierdzono szklarnika leśnego. Projekt niniejszego zarządzenia zakłada zwiększenie obszaru rezerwatu o ww. tereny, co wzmocni ochronę przedmiotowego ekosystemu, w tym źródłiska i siedliska szklarnika leśnego. Po powiększeniu powierzchnia rezerwatu będzie wynosić 39,54 ha.

Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci mapy przedstawiono na załączniku nr 1 do zarządzenia. Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci współrzędnych punktów jej załamania przedstawiono na załączniku nr 2 do zarządzenia- w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. 2024 poz. 342)

Propozycja powiększenia rezerwatu przyrody Srebrne Źródła w zakresie określonym niniejszym zarządzeniem została pozytywnie zaopiniowana przez zarządzającego przedmiotowym terenem, tj. Nadleśniczego PGL LP Nadleśnictwo Opole (pismo nr ZO.7212.44.2020 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach).

Regionalna Rada Ochrony Przyrody w Opolu, na posiedzeniu w dniu 27 września 2024 r., pozytywnie zaopiniowała projekt niniejszego zarządzenia. Działając na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190), projekt niniejszego aktu prawa miejscowego został przedłożony Wojewodzie Opolskiemu do uzgodnienia. Wojewoda uzgodnił projekt pismem z dnia 6 grudnia 2024 r. (Nr IN.III.710.17.2024.TB).

Zarządzenie pociąga za sobą skutki finansowe w budżecie Państwa w części, której dysponentem jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu, w szacowanej kwocie ok. 6000 zł na oznaczenie obszarów włączonych w granice rezerwatu. Konsekwencją wejścia w życie niniejszego aktu prawnego będzie zwiększenie powierzchni lasów łąkowych i łęgowych objętych zadaniami z zakresu ochrony czynnej. Koszty związane z tymi działaniami określone zostaną w odrębnym zarządzeniu, zmieniającym ustanowiony dla tego rezerwatu plan ochrony.